

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool Hemelsdaele te Brugge

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	16899
	Instelling	Vrije Basisschool Hemelsdaele
directeur		Piet COENS
adres		Sint-Maartensplein 5 - 8000 BRUGGE
telefoon		050-33.34.09
fax		050-34.74.84
e-mail		basisschool@hemelsdaele.be
website/URL		
	Bestuur van de instelling	966226 - VZW Hemelsdaele - Sint-Leo te BRUGGE
adres		Potterierei 11 - 8000 BRUGGE
	Scholengemeenschap	120411 - Brugge-Noord-Haven te BRUGGE
adres		Potterierei 11 - 8000 BRUGGE
	CLB	114736 - Vrij CLB Brugge(n) te BRUGGE
adres		Sint-Maartensbilk 2 - 8000 BRUGGE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	26/04/2011, 27/04/2011, 28/04/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28/04/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	23/05/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Lieven DEPRETTERE
	Teamleden	Eric VAN LAERE
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	34
1. SAMENVATTING	56
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
4.3 Lager onderwijs: wiskunde	89
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	910
4.5 Lager onderwijs: ICT	10
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
5.1 Personeelsbeheer	11
5.2 Professionalisering	11
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	12
5.5 Curriculum	12
5.6 Begeleiding	12
5.7 Evaluatie	13
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
7.1 Wat doet de school goed?	15
7.2 Wat kan de school verbeteren?	1516
8. ADVIES	16
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije basisschool Hemelsdaele ligt midden in de historische kern van de stad Brugge. Op wandelafstand van de school is er een ruim aanbod van lagere en basisscholen van de eigen en van andere onderwijskoepels. De school telt de laatste jaren minder leerlingen, voornamelijk in het kleuteronderwijs.

De school legt voor beide onderwijsniveaus **goede resultaten** voor wiskunde en wereldoriëntatie voor. Het team slaagt er op een goede manier in de **ontwikkelingsdoelen en eindtermen** van wiskunde, wereldoriëntatie en ICT **na te streven of te bereiken**.

In het **kleuteronderwijs** heeft het team een doordacht en haalbaar systeem uitgewerkt waarmee het de **leerplannen realiseert** en de leerplandoelen voldoende aan bod laat komen. Het consequente gebruik van het digitale klasboek en de overzichtslijsten zorgen voor voldoende bewaking.

In het **lager onderwijs** kan de school eveneens aantonen dat ze de **leerplannen** van wiskunde en wereldoriëntatie met de leerlingen **realiseert**. Voor beide leergebieden volgen de leerkrachten hiervoor strikt een onderwijsleermethode op. Voor wiskunde kan het team hiermee sluitend aantonen dat alle leerplandoelen met de leerlingen zijn bereikt. Bij wereldoriëntatie vullen de leerkrachten de onderwijsleermethode terecht aan met eigen thema's. Daarbij hebben ze nog weinig oog voor een aanbod dat alle leerplandoelen evenwichtig realiseert. De leerkrachten verliezen tevens de samenhang met de onderwijsleermethode uit het oog. Ze bewaken nog weinig of de eigen thema's voldoende in stijgende moeilijkheidsgraad over de hele lagere school zijn uitgewerkt.

De **eindtermen ICT** komen in deze school op een **creatieve, actieve en evenwichtige manier** aan bod. De activiteiten zijn behoorlijk verweven in de verschillende leergebieden. Het team slaagt erin deze belangrijke schoolprioriteit te realiseren om zich als school te profileren naar de buitenwereld.

Om de leerplannen te realiseren zorgt het team in beide onderwijsniveaus voor **stimulerend onderwijs**. De klassen zijn goed uitgerust en de leerkrachten zorgen voor degelijke activiteiten die de kinderen uitdagen. Ze leveren inspanningen om de prachtige omgeving van de historische binnenstad actief te gebruiken. Maar daarnaast zijn er veel initiatieven om kinderen een ruimere kijk op de wereld te bieden, waarbij het Comeniusproject een belangrijke rol speelt. **Wereldoriënterend onderwijs** is zeker geen dode letter.

De school besteedt aandacht aan de **evaluatie**. In het kleuteronderwijs staat de evaluatiepraktijk op punt. Het team volgt de totale ontwikkeling van de kleuters goed op. Naast observaties van de verstandelijke ontwikkeling is er behoorlijke aandacht voor de sociale en emotionele ontwikkeling. Waar nodig ondersteunen de teamleden kinderen op een goede manier.

In het lager onderwijs steunen de leerkrachten voornamelijk op de genormeerde toetsen en op de toetsen van de onderwijsleermethodes. Dit doet iedereen zeer consequent waardoor er beslist garanties zijn op een degelijke evaluatie. Op basis van het volgsysteem neemt de school gepaste acties om kinderen met problemen maximaal te ondersteunen. Het is waardevol dat er proeftuinen zijn opgezet waarbij leerkrachten experimenteren om naast kennis ook andere ontwikkelingsaspecten te evalueren. Dit staat echter in de beginschoenen. Het ontbreekt nog aan een duidelijke kijk om de evaluatie in het lager onderwijs tenvolte af te stemmen op de visie van de leerplannen.

Het team hecht veel belang aan de **sociale en emotionele begeleiding**. In het kleuteronderwijs is die verwerkt in de thema's en zorgen de observaties voor een degelijke opvolging. In het lager onderwijs geeft een onderwijspakket goede impulsen.

De evaluatie op de rapporten toont eveneens aan dat het team hiervan daadwerkelijk werk maakt. Daarbij heeft de school in haar schoolwerkplan verschillende draaiboeken uitgewerkt om kinderen met sociale en emotionele problemen te helpen. Het team reageert gepast en ondersteunt kinderen waar nodig.

Het goed uitgewerkte beleid voor de **deskundigheidsbevordering** ondersteunt het onderwijs van deze school. De persoonlijke ontwikkelingsplannen van elke leerkracht zorgen voor een krachtig instrument om hun individuele ontwikkeling en die van het team te sturen. Het interne kwaliteitsonderzoek vormt een andere peiler. Hieruit kwamen prioriteiten die in een degelijk nascholingstraject zijn uitgezet. Dit biedt zeker kansen voor de toekomst.

Kortom, deze school biedt aan kinderen degelijk onderwijs aan en realiseert de leerplannen. Het team volgt de ontwikkeling van de kinderen goed op en ondersteunt hen waar nodig. Dat daarbij aandacht is voor de sociale en emotionele begeleiding, staat buiten kijf. Werkpunten voor het team van het lager onderwijs zijn de afstemming van de onderwijsleermethode en de eigen thema's van wereldoriëntatie op elkaar en de verfijning van de evaluatie om tegemoet te komen aan de visie van de leerplannen. De school bewijst echter met het huidige beleid voor deskundigheidsbevordering dat zij in staat is de eigen kwaliteit voortdurend te verbeteren. De voorgestelde werkpunten zullen hierbij beslist uitdagingen zijn voor de school.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde

wereldoriëntatie

ICT

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Socio-emotionele begeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Gelegen in de historische binnenstad van Brugge.
- Significante daling van de leerlingenpopulatie in het kleuteronderwijs in de voorbije vijf jaar en een lichte daling in het lager onderwijs.
- Relatief groot aantal instromers en neveninstromers in de laatste twee leerjaren van het lager onderwijs.
- Deelname aan een Comeniusproject.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Vaststellingen

- De school **streeft de ontwikkelingsdoelen** op een behoorlijke manier **na**. Observaties door de leerkrachten geven aan dat de kleuters voldoende ontwikkelen en dat de school de inspanningsverplichting nakomt. De kinderen halen in de genormeerde toetsen in de kleuterklas en in de eerste normtoets van de onderwijsleermethode van het eerste leerjaar goede **resultaten**. Er mag bijgevolg worden aangenomen dat het onderwijs in het kleuteronderwijs rendeert.
- Het kleuterteam realiseert het **leerplan** op een goede manier. De leerkrachten **bewaken** voldoende dat ontwikkelings- en leerplandoelen **evenwichtig** aan bod komen. Ze gebruiken hiervoor overzichten en het elektronisch agendasyteem. Leerplandoelen en ontwikkelingsaspecten zijn voldoende in planningsdocumenten opgenomen. Door gebruik van webschema's is er tevens aandacht voor evenwicht tussen de ervaringssituaties en de verschillende ontwikkelingsdomeinen.
- Door de hoeken- en activiteitenfiches is er behoorlijke aandacht voor **gradatie** over de kleuterklassen heen. Daarnaast zorgt de gegevensoverdracht tussen de kleuterleidsters aan het einde van het schooljaar voor extra informatie hierover.
- De wiskundige initiatie komt doorgaans in **horizontale samenhang** met andere leergebieden aan bod. Spontane wiskundige activiteiten zijn eveneens goed geïntegreerd in de klaswerking.
- De klassen zijn ingericht als **uitdagende leeromgevingen** waarbij voldoende leermiddelen ter beschikking zijn. Het actieve en doordachte gebruik van het elektronisch bord zorgt voor een meerwaarde in het leerproces.
- De leerkrachten zorgen op een degelijke manier voor **binnenklasdifferentiatie**. Dit gebeurt door een doordacht activiteiten- en leermiddelenaanbod. In de **combinatiegroepen** voorziet de leerkracht geregeld een gepast **aanbod** gericht op elke leeftijdsgroep.
- De school **volgt de ontwikkeling** van de kinderen adequaat **op**. De gerichte klasobservaties en de genormeerde toetsen zijn goed geregistreerd in het digitale volgsysteem en er is voorzien in een actieve signaalfunctie. Voor kinderen met problemen gebeurt dit intensief met extra berichten op het elektronisch platform.
- Voor kinderen met ontwikkelingsproblemen is er **aangepaste hulpverlening**. De zorgcoördinator werkt in samenspraak met de klasleerkracht handelingsplannen (kleuterplannen) uit, die gekoppeld zijn aan de leerplandoelen. De hulpverlening verloopt professioneel. De opvolging van de vorderingen is degelijk. De documenten op het elektronisch platform zijn hiervoor ondersteunend.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- Het kleuterteam realiseert het **leerplan** op een goede manier. De leerkrachten **bewaken** voldoende dat ontwikkelings- en leerplandoelen **evenwichtig** aan bod komen. Ze gebruiken hiervoor turflijsten en het elektronisch agendasysteem. Leerplandoelen en ontwikkelingsaspecten zijn voldoende in planningsdocumenten opgenomen. Door gebruik van webschema's is er tevens aandacht voor evenwicht tussen de ervaringssituaties en de verschillende ontwikkelingsdomeinen.
- Door de hoeken- en activiteitenfiches is er behoorlijke aandacht voor **gradatie** over de kleuterklassen heen. De tijd- en ruimtestructuren in de klassen zijn gradueel opgebouwd en passend in het klasbeeld aanwezig.
- De thematische aanpak zorgt voor een degelijke **horizontale samenhang** met andere leergebieden.
- De keuze van de belangstellingspunten gebeurt doorgaans vanuit een **wereldoriënterend perspectief**. De thema's sluiten mooi aan bij de leef- en belevingswereld van de kinderen, waarbij de inbreng van de kinderen geregeld actief is benut.
- De leerkrachten zorgen voor een **stimulerende leeromgeving**. De hoeken zijn rijk uitgerust en zijn waar mogelijk aangepast aan het belangstellingspunt. Het activiteitsaanbod is inhoudelijk degelijk en gevarieerd. Het actief gebruik van het elektronisch bord zorgt voor een meerwaarde.
- De leerkrachten maken goed gebruik van de **omgeving** van de school. Ouders en andere experts krijgen geregeld een plaats in de activiteiten.
- Het **Comeniusproject** biedt goede impulsen voor zowel de wereldoriënterende aanpak, als voor de inhoudelijke uitwerking van de belangstellingspunten.
- De **evaluatie** van wereldoriëntatie gebeurt veeleer impliciet. Voornamelijk is er een procesevaluatie met de kinderen. Systematische observaties van wereldoriënterende vaardigheden gebeuren zelden, tenzij bepaalde aspecten als onderdeel van een probleemanalyse aan de orde zijn.
- Bij vastgestelde **problemen** bij kinderen volgen de leerkrachten de verdere ontwikkeling actief op door berichten op het elektronisch platform.

4.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Vaststellingen

- De school legt goede **resultaten** van de leerlingen voor op de toetsen van de onderwijskoepel voor zowel het vierde als het zesde leerjaar. De scores op de genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem zijn eveneens behoorlijk. Hiermee toont de school aan dat ze de **eindtermen en de leerplandoelen** met de leerlingen behoorlijk **bereikt**.
- De leerkrachten **realiseren het leerplan** door consciëntieus de onderwijsleermethode te volgen. Wel valt het op dat sommige leerkrachten zich weinig vragen stellen bij de implementatie van het leerplan en bij het optimaal gebruik van de onderwijsleermethode. Dit zorgt echter niet voor problemen omdat de teamleden erin slagen om vlot alle leerstof binnen het schooljaar te behandelen.
- De teamleden voorzien **voldoende onderwijstijd** om het leerplan te realiseren. Ze gebruiken de onderwijstijd efficiënt. Leerlingen krijgen zo nodig extra opdrachten om de tijd optimaal te benutten.

- De **aanpak** in de klassen is **verscheiden**. Er zijn tijdens de doorlichtingsperiode voorbeelden te zien van actief wiskundeonderwijs waarbij probleemoplossend denken voorop staat. Kinderen krijgen er kansen om met en van elkaar te leren. Oplossingsmethodes kunnen ze vergelijken en bespreken. In andere klassen is dit minder sterk uitgebouwd. Dit heeft te maken met de persoonlijke visie van leerkrachten op de implementatie van de onderwijsleermethode.
- De leerkrachten gebruiken op een adequate manier een rijke waaier aan **leermiddelen**. Iedereen maakt maximaal gebruik van wat de onderwijsleermethode aanbiedt. Daarnaast zijn er nog heel wat eigen aangemaakte werkbladen en leermiddelen om het onderwijsleerproces te ondersteunen.
- De kinderen krijgen veel kansen om te **oefenen**, onder andere door gebruik van educatieve software.
- Er zijn in de klasbeelden voldoende **referentiekaders** aanwezig die het onderwijsproces ondersteunen.
- De **binnenklasdifferentiatie** is in alle klassen voldoende uitgebouwd. Hiervoor maken de teamleden gebruik van de middelen die de methode aanreikt. Daarnaast voorzien ze nog activiteiten en leermiddelen. De aanpak verschilt: in sommige klassen gebeurt er vooral individuele ondersteuning, in andere is er aparte instructie voor een groepje kinderen.
- De **evaluatie** gebeurt hoofdzakelijk met de toetsen van de onderwijsleermethode. Soms passen leerkrachten die aan of maken ze nog enkele bijkomende toetsen. De resultaten komen in puntenlijsten. Foutenanalyses zijn niet echt ingeburgerd.
- Voor kinderen met problemen voorziet de school adequate **hulpverlening**. Dit gebeurt in overleg tussen zorgcoördinator en klasleerkracht. In zorggroepen krijgen de kinderen de hulp die ze nodig hebben. Daarbij gebeurt de instructie apart in functie van hun noden. Het team volgt de vorderingen nauwgezet op. Het volgsysteem voorziet hiervoor een degelijk en ondersteunend platform. Zo nodig sturen de leerkrachten het hulpverleningsproces bij.
- Voor enkele kinderen is er **curriculumdifferentiatie** voorzien. Zij volgen een aparte leerlijn in een speciale onderwijsleermethode. Het valt daarbij wel op dat er weinig oog is om hun onderwijsleerproces zo nauw mogelijk te laten aansluiten bij wat in de klas aan de orde is.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- De school legt goede **resultaten** van de leerlingen voor op de toetsen van het vierde leerjaar van de onderwijskoepel en op de testen van een genormeerde outputmeting. Deze laatste is weliswaar enkele jaren geleden afgenomen. Hiermee toont de school aan dat ze de **eindtermen** met de leerlingen behoorlijk **bereikt**.
- De leerkrachten realiseren de **leerplannen** voldoende. Zij maken hierbij gebruik van een onderwijsleermethode die zij zo goed als volledig volgen. Daarmee garanderen zij dat de meeste eindtermen aan bod komen, zoals de leermethode aangeeft. De teamleden vullen deze methode aan met eigen thema's. Dit gebeurt vooral naar eigen professioneel aanvoelen. De bewaking of daarmee het hele leerplan aan de orde is, gebeurt veeleer impliciet. In de feiten is dit doorgaans zo, maar de planmatige aanpak ontbreekt.
- De leerkrachten voorzien **voldoende onderwijstijd** om het leerplan te realiseren.
- Het team gaat ervan uit dat de **continuïteit en de gradatie** voldoende zijn gegarandeerd door gebruik van de onderwijsleermethode. Dit is beslist zo wat de inhoud ervan betreft, maar voor de aanvullingen in de eigen thema's is er niet echt een duidelijke kijk op de optimale samenhang.

- Door het aanbod van enkele eigen thema's voorzien de leerkrachten **horizontale samenhang** tussen de leerdomeinen en met andere leergebieden. Het team laat echter kansen liggen om de onderwijsleermethode en de eigen thema's optimaal te integreren.
- Het team maakt goed gebruik van de kansen die de **leeromgeving** biedt. De stad Brugge krijgt zowel op historisch vlak, maar eveneens vanuit een bredere wereldoriënterende benadering een prominente plaats in het aanbod.
- De leerkrachten streven op een degelijke manier naar **wereldoriënterend onderwijs**. Ze zorgen voor een **stimulerende leeromgeving**. Adequaat gebruik van elektronische borden en computers zorgen voor een uitdagende omgeving. Leeruitstappen, externe experts en projecten gericht op mondiale vorming zorgen voor een brede kijk op de wereld. Het **Comeniusproject** biedt een belangrijke meerwaarde.
- **Referentiekaders** voor tijd en ruimte zijn in de meeste klassen aanwezig. Niet iedereen maakt er optimaal gebruik van om kinderen ondersteuning te bieden.
- De leerkrachten streven voornamelijk binnen de aanpak van de eigen thema's sterk naar samenhang met **leren leren**. Kinderen krijgen expliciet doelstellingen op hun niveau geformuleerd bij elk thema.
- De **evaluatie** gebeurt hoofdzakelijk door een keuze uit de toetsitems die de onderwijsleermethode voorstelt. Voor de eigen thema's maken de leerkrachten eigen toetsen op die soms sterk cognitief gericht zijn en die niet altijd in relatie staan tot de leerplandoelen. De opvolging gebeurt met cijferscores in puntenlijsten. Er zijn enkele voorbeelden van breed evalueren, maar dit proces staat nog in de kinderschoenen.

4.5 Lager onderwijs: ICT

Voldoet

Vaststellingen

- De school kan aantonen dat alle **eindtermen** aan bod komen. De leerkrachten zorgen voor een rijk aanbod waardoor ICT een zeer prominente plaats in het schoolgebeuren inneemt. Uit de inventaris die het team recent opstelde, is af te leiden dat alle eindtermen meer dan voldoende aan de orde zijn.
- ICT is een **prioriteit** in het kader van de profilering van de school. Op basis van een interne kwaliteitsanalyse is hiervoor gekozen.
- De school streeft naar maximale **integratie** van de eindtermen ICT binnen de leergebieden. De school heeft dit concept verwerkt in een beleidsplan en visie op niveau van de kinderen, leerkrachten en de school.
- **Deskundigheidsbevordering** rond ICT-vaardigheden van de leerkrachten en de realisatie van de eindtermen is sterk aan de orde.
- De **uitrusting** van de school is zeer sterk. De goed uitgeruste computerklas en de aanwezige hardware in de klassen zorgen voor een optimale voorziening. Het gebruik van de elektronische borden is eveneens opmerkelijk.
- Het gebruik van **educatieve software** is zeer degelijk en gebeurt geïntegreerd.
- Er zijn in de school talloze voorbeelden van **goede praktijk**. De projectweek toont aan dat deze school op een zinvolle manier kinderen kansen biedt om creatief met ondersteuning van ICT te werk te gaan. Opnieuw zorgt het Comeniusproject voor goede impulsen. Daarnaast krijgen kinderen heel wat impulsen om informatie op te zoeken en te communiceren.
- Om de goede praktijk in de toekomst te verankeren werkt de school aan een **leerlijn** ICT-vaardigheden. Dit gebeurt in overleg met de scholengemeenschap.
- De **evaluatie** gebeurt op dit ogenblik vooral impliciet. Er zijn enkele voorbeelden van gerichte evaluatie van deelvaardigheden of activiteiten, maar dit is nog niet echt doorgedrongen bij alle teamleden.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Met een duidelijke visie toont de school aan **doelgericht** bezig te zijn met deskundigheidsbevordering. Het beleid werkt vanuit een brede benadering waarbij de persoonlijk ontwikkelingsplannen van de leerkrachten en de teamgerichte nascholing dragende elementen zijn. Er is een sterk verband tussen de nascholing en de schoolprioriteiten.
- Het **persoonlijk ontwikkelingsplan** is een degelijke **ondersteuning** voor de individuele leerkracht. Dit dossier volgt het traject van de kwaliteitscirkel. Zowel leerkrachten als directeur hebben een actieve inbreng in dit proces. Beiden houden dit actief bij. Er is bij beide partijen tevredenheid over dit concept.
- In de school zijn mooie voorbeelden te zien van **leren van elkaar**. Leerkrachten krijgen onder andere de kans om te hospiteren. Bovendien gaan meerdere collega's met elkaar in overleg om hun professioneel handelen te verbeteren.
- De **teamgerichte nascholing** is degelijk uitgewerkt. Het traject sluit aan bij de schoolprioriteiten. Zowel personeelsvergaderingen als pedagogische studiedagen zijn hiervoor voorzien. De interne nascholingsinitiatieven zijn veelal sterk praktijkgericht en sluiten aan bij behoeftes van de leerkrachten.
- De leerkrachten krijgen voldoende kansen tot **persoonlijke nascholing**, bij voorkeur binnen de schoolprioriteiten. Er is daarnaast nog ruimte om zo nodig in te gaan op initiatieven die inspelen op het persoonlijk ontwikkelingsplan.
- De school heeft oog voor de **doeltreffendheid** van het beleid om de deskundigheid te bevorderen. Het opvolgen van de persoonlijke ontwikkelingsplannen en het werken vanuit evaluaties, onder andere de interne kwaliteitsanalyse, dragen hiertoe bij. De functioneringsgesprekken zorgen ervoor dat de directeur de vinger aan de pols kan houden.
- De school voorziet veel ruimte voor **ontwikkeling**. Het beleid toont aan dat geregeld wordt bijgestuurd, voornamelijk in het kader van evaluatie van de prioriteiten. Daarenboven staat de school open voor impulsen die vanuit de scholengemeenschap gebeuren.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

5.6.3 Loopbaanbegeleiding

5.6.4 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Met een goed uitgewerkte visie en met stappenplannen rond verschillende aspecten van sociaal-emotionele begeleiding toont de school aan **doelgericht** te werken. Daarbij is er goede aandacht voor zowel preventie als remediëring.
- De school voorziet heel wat **ondersteuning** voor de sociaal-emotionele begeleiding. De invoering van een bronnenboek rond sociale vaardigheden is hiervoor een positief gegeven. Leerkrachten integreren ideeën in belangstellingspunten en in thema's van wereldoriëntatie. Maandafsluiters rond aspecten van sociale en emotionele begeleiding houden de aandacht scherp.
- In het **Comeniusproject** bewandelt het team interessante pistes voor de sociale en emotionele begeleiding.
- Door observaties over **welbevinden en betrokkenheid** volgen de leerkrachten nauwgezet de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen op. Op de maandrapporten is er aandacht voor leefhoudingen. Zelfevaluatie door de leerlingen gekoppeld aan reflectie van de leerkrachten is hierbij een krachtig instrument.
- De school heeft draaiboeken (stappenplannen) opgesteld om kinderen te ondersteunen bij **sociaal-emotionele problemen**. De zorgcoördinator neemt hierin samen met de klasleerkrachten een goede rol op. Door een persoonlijke fiche en korte berichten op het volgsysteem toont het team aan kinderen daadwerkelijk op te volgen en te ondersteunen.
- De observaties, de rapportering en het volgsysteem zorgen ervoor dat de school **doeltreffend** de effecten van het beleid opvolgt en waar nodig bijstuurt.
- De school besteedt veel aandacht aan de **ontwikkeling** van de sociaal-emotionele begeleiding. Er gebeuren geregeld bijstellingen die verankerd zijn in het schoolwerkplan. Het Comeniusproject zorgt in deze ontwikkeling voor extra impulsen.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Hoewel de school een visie op evaluatie in het schoolwerkplan heeft opgenomen, blijkt in de praktijk de **doelgerichtheid** minder sterk. De visie is immers vrij algemeen en voor verschillende aspecten weinig op de situatie van de school en de leerkrachten geënt. Daarnaast ontbreekt vaak het verband van de evaluatiepraktijk met de realisatie van de leerplannen.
- De **ondersteuning** van de evaluatiepraktijk zit goed. Het digitaal volgsysteem is de rode draad. Het is goed uitgebouwd en ondersteunt de observaties in het kleuteronderwijs en de evaluatie in het lager onderwijs.
- In het **kleuteronderwijs** zijn er duidelijke afspraken rond **observaties** van verschillende leergebieden en van de sociale en emotionele ontwikkeling. Leerkrachten beschikken over voldoende ondersteunende documenten om hiermee vlot te kunnen omgaan. **Genormeerde testen** vervolledigen het beeld dat leerkrachten over hun kinderen hebben. Het team verwerkt de gegevens adequaat en stippelt op basis ervan zo nodig de begeleiding uit. Dit beleid is zondermeer degelijk.
- In het **lager onderwijs** zijn voor Nederlands, wiskunde en Frans de toetsen van de onderwijsleermethode sturend. Genormeerde toetsen voor verschillende leerdomeinen vullen de beeldvorming aan. Gebruik van foutenanalyses is nog weinig aan de orde. Leerkrachten beperken zich veelal vrij eenzijdig tot puntenscores.
- Voor **wereldoriëntatie en muzische vorming** staat de evaluatiepraktijk in het lager onderwijs nog niet op punt. Er zijn voorbeelden van brede evaluatie, maar dit is nog niet echt ingeburgerd. Positief zijn wel de experimenten met de proeftuinen in bepaalde klassen. Dit is een gevolg van de nascholing die aan de gang is.
- Het team heeft voldoende aandacht voor de evaluatie van de **niet-cognitieve** ontwikkeling. De screenings over welbevinden en betrokkenheid gebruiken de leerkrachten op een goede manier om de kinderen op te volgen. De evaluatie over de sociale vaardigheden op de rapporten is hiervan eveneens een voorbeeld. De combinatie met de zelfevaluatie is positief.
- De school heeft oog voor **gedifferentieerde evaluatie**, voornamelijk voor de leerlingen met curriculumdifferentiatie. Het is goed dat ook leerlingen met specifieke leerproblemen aangepaste opdrachten binnen toetsen krijgen..
- Er is in de school nog ruimte om werk te maken van **doeltreffendheid**. De resultaten van interdiocesane proeven en de genormeerde outputtoetsen hebben wel aanleiding gegeven tot bijsturing van de onderwijspraktijk, maar dit heeft soms nog weinig effect op de evaluatiepraktijk.
- De school heeft veel aandacht voor **ontwikkeling**. Dit blijkt onder andere door het opzetten van proeftuinen rond bepaalde aspecten van evalueren. Maar dit blijft soms beperkt tot de individuele leerkracht en blijkt nog weinig effect te sorteren op het schoolbeleid.
- De **nascholing** rond evaluatie geeft aan dat de school verder werk wil maken van de evaluatiepraktijk. Het is een schoolprioriteit die voortvloeit uit het interne kwaliteitsonderzoek.

5.7.2 Rapporteringspraktijk

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het **leiderschap** van de school wil een gangmaker zijn voor de ontwikkeling van het onderwijs in de school. Het focust op een aantal zaken die tevens de school naar de buitenwereld profileert om de dalende trend in de leerlingeninstroom positief te beïnvloeden. Een aantal initiatieven zijn al op de sporen gezet maar moeten nog tenvolde ingang vinden in de klaspraktijk.
- Het schoolbeleid heeft oog voor **visieontwikkeling**. Het team is hierbij betrokken, maar sommige ontwikkelingen stromen nog weinig door naar de klasvloer. In gesprekken geven sommige teamleden aan voornamelijk te vertrouwen op de richtlijnen van het beleid of van een onderwijsleermethode. Ze blijken soms weinig te reflecteren over de implementatie ervan in hun klaspraktijk.
- Het beleid voorziet voldoende ruimte voor **participatieve besluitvorming**. Dat daarbij een goede focus bestaat op het onderwijskundig beleid toont onder andere de tijd die aan de pedagogisch-didactische onderwerpen op de personeelsvergaderingen wordt besteed.
- **Kwaliteitszorg** is een belangrijk aandachtspunt. Een intern kwaliteitsonderzoek (SWOT-analyse) leidde tot bijstellingen en heeft invloed op de keuze van de prioriteiten. De nascholing is hieraan gekoppeld. Het werken met de kwaliteitscirkel is ingeburgerd in het beleid. De functioneringsgesprekken en de persoonlijke ontwikkelingsplannen houden de vinger aan de pols.
- De schoolleiding heeft een **talenbeleidsplan** uitgeschreven maar dit is nog niet ten volle geïmplementeerd. De school streeft evenwel met verschillende acties talenbeleidsdoelen na. Het gaat daarbij vooral over initiatieven die de taalontwikkeling van de kleuters en kinderen van de lagere school beogen en werkvormen die de communicatieve vaardigheden van de kinderen verhogen. De evaluatie van het talenbeleid is nog niet planmatig voorzien. De introductie van de nieuwe eindtermen en leerplandoelen voor Nederlands taalbeschouwing en Frans in de derde graad is aangezet.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De kleuterleerkrachten streven op een doordachte en haalbare manier de leerplandoelen van wiskunde en wereldoriëntatie na.
- De klassen zijn ingericht als rijke leeromgevingen.
- De school realiseert in het lager onderwijs het leerplan wiskunde op een degelijke manier met ruime aandacht voor zorg.
- De school realiseert in beide onderwijsniveaus wereldoriënterend onderwijs waarbij er zowel aandacht is voor exploratie van de onmiddellijke omgeving, als voor de ruimere wereld.
- Het team onderneemt veel knappe initiatieven om ICT geïntegreerd aan te wenden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het kleuterteam volgt op een effectieve manier de ontwikkeling van de kleuters op.
- De visie over en uitvoering van de deskundigheidsbevordering zijn sterk. De persoonlijke ontwikkelingsplannen van de leerkrachten zijn hierbij een stevig uitgangspunt.
- De aanpak van de sociale en emotionele begeleiding is zowel op preventief als remediërend vlak degelijk uitgewerkt.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Voor wereldoriëntatie is de afstemming tussen de onderwijsleermethode en de eigen thema's in het lager onderwijs niet optimaal om het volledige leerplan evenwichtig te realiseren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De visie op en de uitvoering van de evaluatiepraktijk zijn voor bepaalde leergebieden in het lager onderwijs nog weinig afgestemd op de realisatie van leerplandoelen.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Lieven Deprettere

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: